

Případová studie DVŮR KRÁLOVÉ NAD LABEM

Tato případová studie je součástí projektu Plánování odpadového hospodářství na municipální úrovni (TD020304) a byla vytvořena s finanční podporou TA ČR.

Řešitelská organizace: Ing. Pavel Novák s.r.o.

ZÁKLADNÍ ÚDAJE O MĚSTU DVŮR KRÁLOVÉ NAD LABEM

Kraj:	Královéhradecký	
Počet obyvatel:	16 098 (1. 1. 2013)	
Správní členění:	obec s rozšířenou působností, pověřená obec	
Rozloha:	35,82 km ²	
Množství produkovaného směsného komunálního odpadu (2013):	2 328,5 t	(145 kg/obyv.)
Množství produkovaného biologicky rozložitelného odpadu (2013):	933,8 t	(58 kg/obyv.)
Množství produkovaného papíru občany (2013):	322,9 t	(20,1 kg/obyv.)
Množství produkovaného nápojového kartonu občany (2013):	8 t	(0,5 kg/obyv.)
Množství produkovaných plastů občany (2013):	211,9 t	(13 kg/obyv.)
Množství produkovaného skla občany (2013):	213,9 t	(13 kg/obyv.)

Odpovědné osoby za organizaci a systém svozu odpadů ve městě: referent odboru životního prostředí Městského úřadu (MěÚ) ve Dvoře Králové nad Labem (Ing. E. Šírková) → vedoucí odboru ŽP (Ing. J. Pácalt)

Město Dvůr Králové nad Labem, Foto: <http://www.mudk.cz>

SYSTÉM ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Svozová společnost: Technické služby města Dvora Králové nad Labem (příspěvková organizace města), Marius Pedersen, a. s., SITA CZ, a. s.

Technické služby (TS) zajišťují svoz směsného komunálního odpadu, svoz a využití separovaného papíru a nápojových kartonů z modrých kontejnerů, svoz barevných pytlů s papírem, nápojovými kartony, plasty a textilem v pilotní oblasti, svoz objemného odpadu, železného šrotu a bioodpadu (mobilní svozy)

a provozují sběrný dvůr města. Firma **Marius Pedersen** zajišťuje svoz a využití separovaného plastového odpadu, nápojových kartonů a skla z barevných kontejnerů a také zabezpečuje odstranění TS svezeneho směsného komunálního odpadu. **SITA CZ** zajišťuje svoz nebezpečných odpadů od občanů.

Vybavenost: 93 sběrných stanovišť na separovaný odpad na 16 000 obyvatel (téměř všechna stanoviště kompletní - papír + plasty + sklo). Nápojový karton se sbírá společně s plastem do žlutých kontejnerů nebo s papírem do modrých kontejnerů a na třídící lince se vyseparuje. Sklo se při třídění odpadů rozlišuje na bílé a barevné. Nádoby na sklo mají spodní výsyp (tzv. zvony o objemu 1 500 l, 1 100 l nebo 900 l), kontejnery na papír a plasty mají všechny horní výsyp (1 100 l). Z výše uvedeného vyplývá, že hustota sběrné sítě na separovaný odpad je přibližně **172 obyvatel/sběrné stanoviště**. **Doplňkově** je v části města (menší bytovky, roztroušená zástavba, rodinné domy – cca 1000 obyvatel) **zaveden také pytlový sběr tříděného odpadu** (barevné pytle na papír, plasty, nápojové kartony, textil o objemu 110 l - identifikace domácností pomocí čárových kódů). Občanům jsou k dispozici rovněž **3 kontejnery na textil a 11 červených kontejnerů** ke zpětnému odběru elektrospotřebičů. Odpady mohou občané s trvalým pobytem v obci bezplatně odevzdávat také ve **sběrném dvoře města**, který je otevřen v po, st, pá a so. Město Dvůr Králové také **2 x ročně (jaro a podzim) pořádá mobilní svoz** objemného odpadu, železného šrotu, nebezpečného odpadu, starého textilu a obuvi a zpětný odběr elektrozařízení (velkoobjemový kontejner s obsluhou).

Třídění odpadů ve Dvoře Králové, Komunitní kompostování v sídlištní zástavbě Dvora Králové nad Labem, Foto: Ing. Pavel Novák s.r.o.

Odpad z údržby zahrad a předzahrádek a další bioodpad z domácností mohou občané Dvora Králové nad Labem odevzdat bezplatně **do sběrného dvora** nebo **při mobilním svozu zahradního odpadu**, který se koná vždy dvakrát ročně (velkoobjemový kontejner na předem určených místech – o termínech mobilního svozu bioodpadů jsou občané v dostatečném předstihu informováni v místním tisku, na úřední desce městského úřadu, či dalšími způsoby) a je pro občany města rovněž bezplatný (v rámci poplatku za systém OH). Využití bioodpadů od občanů město zajišťuje na smluvní kompostárně. Město Dvůr Králové nad Labem se rozhodlo, že bude **při nakládání s bioodpady prosazovat zejména cestu předcházení vzniku těchto odpadů a podporuje domácí kompostování** svých občanů. Občanům bylo zapůjčeno (za symbolické nájemné) více než 700 kompostérů, které přejdou po 5 letech řádného užívání do jejich osobního vlastnictví. Zapůjčené kompostéry se využívají rovněž jako komunitní komposty v sídlištní zástavbě, ve kterých občané z panelových domů kompostují bioodpad vyprodukovaný ve svých domácnostech (zejména bioodpad z přípravy jídel a tráva ze sekání okolních travních porostů + větvičky). Aby občané mohli snadno kompostovat i větve z prořezů stromů, jsou jim v technických službách města zdarma zapůjčovány štěpkovače.

Způsob platby za odpady: poplatek dle § 17a zákona o odpadech s ohledem na objem produkovaného odpadu (v tabulce jsou uvedeny výše poplatku k roku 2014). Platbu za odpady dle tabulky by mělo odvést každé číslo popisné (každá nemovitost) v obci.

Objem nádoby na SKO	Poplatek za vývoz odpadu 1 x týdně		Poplatek za vývoz odpadu 1 x za 14 dní		Poplatek za vývoz odpadu 1 x za 4 týdny	
	bez vynášky	s vynáškou	bez vynášky	s vynáškou	bez vynášky	s vynáškou
110 l, 120 l	2 250 Kč	2 510 Kč	1 240 Kč	1 370 Kč	680 Kč	745 Kč
1 100 l	19 500 Kč	-	nelze	-	nelze	-

Tabulka č. 1 – Platba za svoz směsného komunálního odpadu dle vyprodukovaného objemu odpadů

Organizace služeb a frekvence svozu odpadů: Svoz směsného komunálního odpadu (SKO) ve městě probíhá od prahu domu a to jedenkrát týdně, 1 x za 14 dní nebo 1 x za 4 týdny **dle zvoleného tarifu** (viz tabulka výše). Svezení SKO je přeložen na překládací stanici (velkoobjemové kontejnery) a míří na skládku komunálního odpadu společnosti Horní Labe a.s. (Marius Pedersen) v Trutnově. **Papír je 1 x týdně svážen** technickými službami do sběrný druhotných surovin pana Bohuslava Žižky přímo ve Dvoře Králové, kde je ručně dotřídován na jednotlivé komodity (karton, noviny, časopisy, nápojové kartony apod.). **Plasty** jsou vyváženy **2 x týdně** společností Marius Pedersen přímo na třídící linku firmy, ta zajišťuje jejich dotřídění a další využití. **Sklo se vyváží dle zaplněnosti nádob** (přibližně jednou za měsíc) opět k dotřídění na třídící linku společnosti Marius Pedersen. Nápojový kartón je sbírán společně s plasty a papírem. **Pytlový sběr tříděného odpadu** (papír, plast, nápojový karton, textil) probíhá vždy **1 x za měsíc** (poslední pátek v měsíci). Rozmístění, počet a druh nádob na odpad určuje odbor životního prostředí Městského úřadu ve Dvoře Králové nad Labem. Ve městě též funguje **5 výkopen druhotných surovin**, ve všech výkupnách se vykupuje kov, ve 3 se vykupuje také papír a ve 2 rovněž plast.

Odpadový kalendář města Dvůr Králové, Foto: <http://www.mudk.cz>

Informování občanů města o službách odpadového hospodářství: MěÚ Dvůr Králové nad Labem informuje občany města o službách v OH několika informačními kanály:

- **webové stránky** obce – aktuální informace o provozu systému OH, o novinkách v systému, informace o třídění odpadů a o plánovaných akcích města

- **měsíčník radnice** – téměř v každém čísle články o správném třídění odpadů, příklady „špatné praxe“ (obrázky vybraných stanovišť), aktuality a provozní informace o systému OH
- **kontaktní kampaně** – vzdělávací akce pro veřejnost – MěÚ několikrát ročně připravuje pro žáky škol (MŠ a ZŠ) Stezku lesního moudra, součástí které je 1 zastávka věnovaná odpadům
- **odpadový kalendář 1 x ročně do schránek** – namísto letáčků o třídění odpadů dodává MěÚ každoročně do všech schránek občanů města 14denní stolní odpadový kalendář, ve kterém jsou uvedeny všechny provozní informace z OH obce (otevírací doba SD, vyznačeny mobilní sovy, atd.) i informace naučné (třídění odpadů i odpadová prevence). Ilustrace v kalendáři jsou dětské kresby, které vyhrály v soutěži škol k tomu zřízené (kresby na několik témat prezentovaných v kalendáři)
- **školní vzdělávací akce** – pro ZŠ i MŠ je připravována Stezka lesního moudra, na jejíž organizaci se rovněž podílí studenti středních škol (zejména místního gymnázia), město v parku Schulzovy sady vybudovalo také naučnou stezku, kde je opět 1 zastávka věnovaná odpadům

Plánování odpadového hospodářství: Město Dvůr Králové nad Labem má zpracovaný plán odpadového hospodářství města (POH), který se mu dlouhodobě daří naplňovat.

Naučná stezka v Schulzových sadech, Stezka lesního moudra MěÚ ve Dvoře Králové, Foto: Ing. Pavel Novák s.r.o., Městský úřad ve Dvoře Králové n. L.

FAKTORY ÚSPĚCHU ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Město Dvůr Králové nad Labem dosahuje dlouhodobě velmi dobrých výsledků v separaci odpadů. Dokonce se mu **již několik let daří v případě recyklace skla naplňovat cíle evropské rámcové směrnice o odpadech (ES/98/2008)**, které byly stanoveny až pro rok 2020 – tzn. zrecyklovat minimálně 50% složek definovaných domovních a jim podobných odpadů (v roce 2013 sklo separováno s účinností 76 %). Plastové odpady byly ve Dvoře Králové v roce 2013 separovány s účinností 42 % a papírové odpady s účinností 47 %. Díky svému úsilí město Dvůr Králové v roce 2010 vyhrálo krajskou soutěž v třídění a recyklaci odpadů „Čistá obec, čisté město, čistý kraj“ (kategorie obec nad 5 000 obyvatel). Dvůr Králové nad Labem v roce 2013 také uspělo v celostátní soutěži obcí v třídění odpadů „O křišťálovou popelnicí“ společnosti EKO-KOM a.s. (finalista).

Hlavní faktory úspěchu odpadového hospodářství Dvora Králové nad Labem:

- **nadstandardní komunikace s občany města**
- **důraz na výchovu a vzdělávání**
- **motivační systém platby za odpad (dle vyprodukovaného množství SKO)**
- **hustá síť infrastruktury OH (velký počet sběrných stanovišť na obyvatele)**